

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [PAOLO MENGOZZI]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 15. decembrī¹

Lieta C-652/15

Furkan Tekdemir
pret
Kreis Bergstraße

(Verwaltungsgericht Darmstadt (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Asociācijas līgums starp Eiropas Savienību un Turciju — Dalībvalsts darba tirgū likumīgi nodarbināta Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes locekļu uzturēšanās tiesības — “Atturēšanās no jebkādas darbības” klauzula — Lēmuma Nr. 1/80 13. pants — Jauns ierobežojums — Nosacījums, ka 16 gadu vecumu nesasnējušiem nepilngadīgajiem ir jābūt uzturēšanās atļaujai — Vācijā dzimis bērns, kura vecāks ir Turcijas izcelsmes darba ņēmējs — Pienākums doties uz Turciju, lai iesniegtu uzturēšanās atļaujas pieteikumu — Jaunus ierobežojumus pamatojoša primāra vispārējo interešu apsvērums iespējama esamība — Efektīva migrācijas plūsmas vadība — Samērīgums

I – Ievads

1. Prasītāja pamatlietā *Furkan Tekdemir* tēvs *Nedim Tekdemir* ir Turcijas pilsonis. Viņš ieceļoja Vācijā 2005. gadā. Viņš tur strādā algotu darbu vismaz kopš 2009. gada. Vispirms viņš saņēma termiņuzturēšanās atļauju humanitāru apsvērumu dēļ, kas tika pagarināta līdz 2013. gadam, un vēlāk saņēma uzturēšanās atļauju, kas bija derīga līdz 2016. gada 6. oktobrim. Šī uzturēšanās atļauja tika piešķirta, pamatojoties uz tiesībām uzturēties Vācijas teritorijā saskaņā ar Līgumu par asociācijas izveidošanu starp Eiropas Ekonomikas kopienas un Turciju, kuru 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, un EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, un kurš Kopienas vārdā ir noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK² (turpmāk tekstā – “EEK un Turcijas asociācijas līgums”) un 1980. gada 19. septembra Lēmumu Nr. 1/80 par asociācijas attīstīšanu (turpmāk tekstā – “Lēmums Nr. 1/80”), kuru pieņēma ar minēto līgumu izveidotā Asociācijas padome. Šķiet, nav strīda par to, ka tēvam ir līdzekļi, lai Vācijā varētu uzturēt savu ģimeni.

2. Prasītāja pamatlietā māte *Derya Tekdemir*, arī Turcijas pilsonē, 2013. gada novembrī ar Šengenas tūristu vīzu arī ieceļoja Vācijā. Šajā pašā mēnesī viņa Vācijas iestādēm iesniedza patvēruma pieteikumu. Viņai ir patvēruma meklētāja uzturēšanās atļauja. Brīdī, kad iesniedzējtiesa *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija), iesniedza Tiesai šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, šī patvēruma pieteikuma izskatīšanas procedūra vēl nebija noslēgusies.

¹ — Oriģinālvaloda – franču.

² — OV 1964, 217, 3685. lpp.

3. Prasītāja pamatlietā vecāki noslēdza laulību 2015. gada septembrī.

4. Prasītājs pamatlietā *Furkan Tekdemir* ir dzimis 2014. gada 16. jūnijā Vācijā. Viņš ir Turcijas pilsonis, un viņam ir Turcijas pase. 2014. gada 10. jūlijā viņš *Kreis Bergstraße* ([Bergstrāses rajona] Ārvalstnieku dienests, Vācija) pieprasīja uzturēšanās atļauju saskaņā ar 33. pantu 2004. gada 30. jūlija *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet* (*Aufenthaltsgesetz*) (Likums par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā)³, redakcijā, kas publicēta 2008. gada 25. februārī⁴ (turpmāk tekstā – “*AufenthG*”), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2015. gada 23. oktobra *Asylverfahrensbeschleunigungsgesetz* (Likums par patvēruma piešķiršanas procedūru paātrināšanu)⁵ 3. pantu. Šajā tiesību normā ir noteikts, ka “Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā dzimušam bērnam uzturēšanās atļauja var tikt izsniegta *ex officio*, ja vienam no vecākiem ir uzturēšanās atļauja, pastāvīgā iedzīvotāja pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai pastāvīgā uzturēšanās atļauja Eiropas Savienībā. Ja dzimšanas brīdī abiem vecākiem vai tam vecākam, kurš vienīgais nodrošina faktisko aizgādību, ir uzturēšanās atļauja, pastāvīgā iedzīvotāja pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai pastāvīgā uzturēšanās atļauja Eiropas Savienībā, Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā dzimušam bērnam uzturēšanās atļauja tiek izsniegta *ex officio*. Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā dzimuša bērna, kura tēvam vai mātei bērna dzimšanas brīdī ir vīza vai viņi drīkst uzturēties bez vīzas, uzturēšanās līdz vīzas termiņa vai likumīgās uzturēšanās bez vīzas beigām tiek uzskatīta par atļautu”.

5. 2015. gada 27. jūlijā ārvalstnieku dienests šo pieteikumu noraidīja, apgalvojot, ka gadījumā, ja tikai vienam no vecākiem ir uzturēšanās atļauja, *AufenthG* 33. pants atbildīgajai iestādei piešķir neierobežotu rīcības brīvību piešķirt vai nepiešķirt uzturēšanās atļauju. Iestādei, īstenojot tai piešķirto rīcības brīvību, esot pienācīgi jāņem vērā arī vecāka un bērna attiecības, taču no tā obligāti neizrietot, ka jāpieņem pieteicējam labvēlīgs lēmums. Drīzāk esot pieļaujams, ka ārvalstnieku dienests prasītājam pamatlietā pieprasa kārtot vīzas saņemšanas procedūru pat tad, ja tā rezultātā viņš un viņa māte vismaz uz laiku neizbēgami tiktu nošķirti no tēva.

6. 2015. gada 17. augustā prasītājs pamatlietā šo atteikuma lēmumu pārsūdzēja *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa), prasībā norādot, ka, pamatojoties uz viņa tēva īpašo tiesisko stāvokli, ņemot vērā tostarp Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu⁶ un 13. pantu⁷, viņam esot jāatzīst tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos. Proti, no 1980. gadā spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem izriet, ka 16 gadu vecumu vēl nesasnieguši ārvalstnieki bija atbrīvoti no pienākuma saņemt uzturēšanās atļauju. Līdz ar to agrākais tiesību stāvoklis prasītājam pamatlietā bija labvēlīgāks nekā *AufenthG* 33. pants, kas tādējādi ir pretrunā Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā ietvertajai “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulai. Ārvalstnieku dienests savukārt joprojām uzskata, ka no prasītāja pamatlietā tēva varot pamatoti sagaidīt, ka viņš ģimenes kopdzīvi ar dēlu un sievu turpinās Turcijā, jo viņš nav atzīts ne par patvēruma meklētāju, ne par bēgli un viņam ir Turcijas pilsonība.

3 — Kas pieņemts kā *Zuwanderungsgesetz* (Imigrācijas likums) 1. pants, *BGBI* I, 1950. lpp.

4 — *BGBI* 2008 I, 162. lpp.

5 — *BGBI* I, 1722. lpp.

6 — Minētā 6. panta 1. punkta pirmā un otrā daļa ir formulēta šādi:

“Ievērojot 7. panta noteikumus par ģimenes locekļu brīvu pieeju darba tirgum, darbaņēmējam – Turcijas pilsonim, kurš ir likumīgi nodarbināts dalībvalsts darba tirgū:

– pēc viena likumīgi nostrādāta darba gada ir tiesības [šajā dalībvalstī] pagarināt darba atļauju pie tā paša darba devēja, ja viņam ir brīva darba vieta;

– pēc trīs likumīgi nostrādātiem darba gadiem un ievērojot prioritāti, kas piešķirama Kopienas dalībvalstu darbaņēmējiem, ir tiesības šajā dalībvalstī pieņemt darba piedāvājumu līdzīgam darbam pie cita darba devēja pēc savas izvēles, ja šis piedāvājums izteikts normālos apstākļos un reģistrēts šīs dalībvalsts nodarbinātības dienestos[.]”

7 — Tajā ir noteikts: “Kopienas dalībvalstis un Turcija nedrīkst ieviest jaunus, stingrākus nosacījumus to darbaņēmēju un viņu ģimenes locekļu piekļuvei nodarbinātībai, kuri to attiecīgajā teritorijā likumīgi uzturas un strādā”.

7. Savukārt iesniedzējtiesa atgādina Tiesas judikatūru par “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulu un it īpaši to, ka minētā klauzula ir piemērojama arī tiesību aktiem par Turcijas izcelsmes darba ņēmēju ģimenes locekļu tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, ja tiesību akti, kas apgrūtina vai padara neiespējamu ģimenes atkalapvienošanos, var negatīvi ietekmēt Turcijas pilsoņa lēmumu Eiropas Savienības dalībvalstī veikt pastāvīgu saimniecisko darbību⁸. Minētā tiesa turklāt norāda, ka prasītājs pamatlietā Vācijas teritorijā uzturas likumīgi un ka viņa tēvs, kurš tur arī uzturas likumīgi, ir likumīgi nodarbināts Vācijas darba tirgū. Turklāt Vācijas tiesībās principā ir paredzēta īpaša aizsardzība ģimenes vienotībai, kā arī vecāku un bērna attiecībām. Tomēr nosacījums, ka 16 gadu vecumu vēl nenasniegušajiem ārvalstniekiem ir nepieciešama uzturēšanās atļauja, esot jauns ierobežojums Lēmuma Nr. 1/80 13. panta izpratnē. Taču šāds ierobežojums neesot uzskatāms par minētā panta pārkāpumu, ja vien tas ir pamatots ar kādu primāru vispārējo interešu apsvērumu, nodrošina likumīgā mērķa sasniegšanu un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai to sasniegtu.

8. Šādos apstākļos tiesa *a quo*, pirmkārt, prāto, vai šajā lietā pastāv primārs vispārējo interešu apsvērums, jo valsts iestādes apgalvo, ka nosacījums par uzturēšanās atļaujas nepieciešamību 16 gadu vecumu nenasniegušiem ārvalstniekiem ir ieviests, lai nodrošinātu efektīvu migrācijas plūsmas vadību. Otrkārt, minētā tiesa prāto par to, kādām “kvalitatīvām prasībām” ir jāatbilst šim primārajam apsvērumam, un šajā ziņā tostarp atgādina, ka prasītājs pamatlietā ir likumīgi dzimis Vācijā un turpina tur likumīgi dzīvot ar saviem vecākiem, no kuriem viens ir Turcijas izcelsmes darba ņēmējs un tiesību subjekts saskaņā ar EEK un Turcijas asociācijas līgumu un Lēmumu Nr. 1/80.

9. Tādējādi, saskārusies ar grūtībām Savienības tiesību interpretēšanā, *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmštes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību lietā un ar lēmumu, kas Tiesas kancelejā reģistrēts 2015. gada 7. decembrī, uzdot pēdējai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai efektīvas migrācijas plūsmas vadības mērķis ir primārs vispārējo interešu apsvērums, kura dēļ Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā dzimušam Turcijas pilsonim var nepiešķirt atbrīvojumu no uzturēšanās atļaujas prasības, kuru viņš būtu tiesīgs prasīt, pamatojoties uz [Lēmuma Nr. 1/80] 13. pantā ietvertu “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulu?

2) Gadījumā, ja [Tiesa] uz minēto jautājumu atbildētu apstiprinoši, – kādas kvalitatīvas prasības ir jāizvirza “primāram vispārējo interešu apsvērumam” saistībā ar efektīvas migrācijas plūsmas vadības mērķi?”

10. Šajā lietā rakstveida apsvērumus iesniedza prasītājs pamatlietā, Vācijas un Austrijas valdības un Eiropas Komisija.

11. 2016. gada 13. oktobra tiesas sēdē mutvārdu apsvērumus sniedza prasītājs pamatlietā, Vācijas valdība un Komisija.

II – Juridiskais vērtējums

12. Jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka jauns ierobežojums “ir aizliegts, izņemot, ja tas ietilpst [Lēmuma Nr. 1/80] 14. pantā minētajos ierobežojumos vai ir attaisnots ar primāru vispārējo interešu apsvērumu, vai arī ir piemērots, lai nodrošinātu likumīgā mērķa īstenošanu, un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā sasniegšanai”⁹. Tādēļ turpmākajā izvērtējumā vispirms tiks pārbaudīta šāda primāra apsvēruma esamība un pēc tam noskaidrots, vai pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums ir samērīgs.

8 — Iesniedzējtiesa šajā ziņā pamatojas uz spriedumiem, 2000. gada 11. maijs, *Savas* (C-37/98, EU:C:2000:224); 2003. gada 21. oktobris, *Abatay* u.c. (C-317/01 un C-369/01, EU:C:2003:572), kā arī 2009. gada 17. septembris, *Sahin* (C-242/06, EU:C:2009:554).

9 — Spriedums, 2016. gada 12. aprīlis, *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:247, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

A – Par primāra vispārējo interešu apsvēruma esamību

13. Pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā paredzētā “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzula “vispārīgi aizliedz ieviest jebkādus jaunus iekšējus pasākumus, kuru mērķis vai sekas ir tādas, ka Turcijas pilsoņa ekonomiskās brīvības īstenošanai attiecīgās dalībvalsts teritorijā tiktu paredzēti ierobežojošāki nosacījumi par tiem, kas viņam bija piemērojami minētā lēmuma [...] spēkā stāšanās datumā šajā dalībvalstī”¹⁰. Puses ir vienisprātis, ka *AufenthG* 33. pants ir jauns ierobežojums Lēmuma Nr. 1/80 13. panta izpratnē, ciktāl tajā trešo valstu pilsoņiem vecākiem Vācijā dzimušu nepilngadīgo bērnu uzturēšanās ir pakārtota stingrākiem nosacījumiem.

14. Nav strīda arīdzan par to, ka prasītāja pamatlietā tēvs ir darba tirgū likumīgi nodarbināts darba ņēmējs, jo viņš Vācijā strādā algotu darbu. Lai noskaidrotu, vai ir jāatsakās piemērot tādu valsts pasākumu kā *AufenthG* 33. pants, ja izrādās, ka tas var ietekmēt viņa brīvību šajā dalībvalstī strādāt algotu darbu, ir jāņem vērā tikai situācija, kādā ir Turcijas izcelsmes darba ņēmējs, kurš dzīvo attiecīgajā dalībvalstī¹¹. Prasītāja pamatlietā tēva situācija, neapšaubāmi, ir ietekmēta, jo *AufenthG* 33. pants apgrūtina viņa Vācijā dzimušā bērna likumīgu uzturēšanos un tātad izredzes uz ģimenes atkalapvienošanās padara neskaidrākas. Tādējādi *AufenthG* 33. pants, ar kuru Vācijas teritorijā darba ņēmēju statusā dzīvojošo Turcijas pilsoņu nepilngadīgo bērnu tiesības uzturēties šīs dalībvalsts teritorijā ir pakārtotas stingrākiem nosacījumiem salīdzinājumā ar tiem, kas bija piemērojami laikā, kad stājās spēkā Lēmums Nr. 1/80, var ietekmēt šo daba ņēmēju saimnieciskās darbības veikšanu Vācijā¹² un tāpēc ietilpst Lēmuma Nr. 1/80 13. panta piemērošanas jomā.

15. Kā atgādināju šā vērtējumā sākumā, jauns ierobežojums Lēmuma Nr. 1/80 13. panta izpratnē var tikt attaisnots vai nu ar minētā lēmuma 14. pantā norādīto pamatojumu¹³, vai arī ar primāru vispārējo interešu apsvērumu. Šī atziņa ir rodama pastāvīgajā judikatūrā¹⁴. Ja uz *AufenthG* 33. pantu nav attiecināms šis 14. pants, Vācijas valdība apgalvo – kā tas turklāt izriet no Tiesai uzdotā pirmā prejudiciālā jautājuma formulējuma –, ka jaunais nosacījums par to, ka nepilngadīgiem bērniem, kas Vācijas teritorijā piedzimuši Turcijas izcelsmes darba ņēmēju vecākiem, kuri uzturas Vācijā, ir nepieciešama uzturēšanās atļauja, ir pamatots ar primāru vispārējo interešu apsvērumu, proti, efektīvu migrācijas plūsmas vadību.

16. Līdz šim, interpretējot Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā ietverto “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulu, Tiesa ir skaidri norādījusi divus primārus vispārējo interešu apsvērumus, proti, mērķi novērst nelikumīgu ieceļošanu un uzturēšanos¹⁵, kā arī mērķi nodrošināt trešo valstu pilsoņu sekmīgu integrāciju attiecīgajā dalībvalstī¹⁶. Tiesa ir atstājusi vietu šaubām par diviem citiem iespējamiem pamatojumiem, kas balstīti uz piespiedu laulību novēršanu un integrācijas veicināšanu¹⁷. Man jau ir bijusi iespēja norādīt, ka Tiesa neizrāda īpašu stingrību jautājumā par primāra vispārējo interešu apsvēruma atzišanu, tādējādi atstājot dalībvalstīm zināmu rīcības brīvību¹⁸.

17. Drīzāk joprojām uzskatu, ka šajā vērtējuma stadijā un šajā pārbaudes, kas veicama jautājumā par to, vai jaunais ierobežojums Lēmuma Nr. 1/80 13. panta izpratnē, iespējams, būtu attaisnojams, posmā Tiesai būtu jāaprobežojas ar Vācijas valdības piesauktā primārā apsvēruma izvērtēšanu *in abstracto*. Vēlme nodrošināt efektīvu migrācijas plūsmas vadību, ir viens no kopējās imigrācijas politikas mērķiem, kas minēti LESD 79. panta 1. punktā, un pats par sevi nešķiet esam pretrunā EEK un

10 — Spriedums, 2016. gada 12. aprīlis, *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:247, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

11 — Spriedums, 2016. gada 12. aprīlis, *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:247, 37. punkts).

12 — Pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 12. aprīlis, *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:247, 50. punkts).

13 — Jāatgādina, ka šajā pantā minētie pamati ir sabiedriskā kārtība, drošība un sabiedrības veselība.

14 — Skat. spriedumu, 2016. gada 12. aprīlis, *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:247, 51. punkts).

15 — Spriedums, 2013. gada 7. novembris, *Demir* (C-225/12, EU:C:2013:725, 41. punkts).

16 — Spriedums, 2016. gada 12. aprīlis, *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:247, 56. punkts).

17 — Spriedums, 2014. gada 10. jūlijs, *Dogan* (C-138/13, EU:C:2014:2066, 38. punkts).

18 — Skat. manus secinājumus lietā *Genc* (C-561/14, EU:C:2016:28, 33. un 34. punkts).

Turcijas asociācijas līguma mērķim. Vācijas valdības piesauktais primārais vispārējo interešu apsvērums man šķiet vēl jo pieļaujamāks, jo, kā ir vispārzināms, Savienība pēdējos gados saskaras ar vēl nebijušu migrācijas krīzi un, manuprāt, nebūtu atbilstīgi, ja Tiesa liegtu dalībvalstij iespēju atsaukties – lai arī ar to tik un tā vēl nebūtu pietiekami, lai pamatotu pamatlietā aplūkoto tiesisko regulējumu, – uz mērķi, kuru Savienība pati izmisīgi cenšas sasniegt. Ja Tiesa izvēlētos praktiskāku pieeju, būtu prātojams par to, vai jautājumam par Vācijas teritorijā dzimuša bērna, kas tur vienmēr dzīvojis – tātad patiesībā nekad nav emigrējis, tiesībām uzturēties Vācijā patiešām ir kas kopīgs ar migrācijas plūsmas vadību.

18. Tomēr, ja efektīvu migrācijas plūsmas vadību Tiesa atzītu par primāru vispārējo interešu apsvērumu, būtu vēl jāpārbauda, vai *AufenthG* 33. pants tiešām ir atbilstošs, lai nodrošinātu legītimā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo, jo, manuprāt, par to ir vaicāts otrajā prejudiciālajā jautājumā.

B – Par nosacījuma, ka 16 gadu vecumu nenasniegušiem Vācijā dzimušiem bērniem ir nepieciešama uzturēšanās atļauja, samērīgumu

1) Ievadapsvērums

19. Pirms veikt analīzi, vēlos izklāstīt kādu ievadapsvērumu, lai precizētu Tiesai uzdotā otrā jautājuma tvērumu.

20. Uzskatu, ka šā jautājuma nedaudz mīklainais formulējums ir viegli atšķetināms, interpretējot to tādējādi, ka iesniedzējtiesa tajā jautā Tiesai par trešo posmu tās norādītajā – un apstiprinātajā – pārbaudē, kas jaunu ierobežojumu gadījumā veicama, lai noskaidrotu, vai tie var būt attaisnojami. Tāpēc, lai tiesai *a quo* sniegtu lietderīgu atbildi, ierosinu Tiesai tagad galvenokārt pievērsties izvērtējamā jaunā ierobežojuma samērīgumam.

2) Vērtējums

21. Lai gan Vācijas tiesībās ir noteikts vispārējs pienākums, ka 16 gadu vecumu nenasniegušiem nepilngadīgajiem ir nepieciešama uzturēšanās atļauja, šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu aplūkotā situācija ir īpašs gadījums, kas daļēji reglamentēts *AufenthG* 33. pantā un attiecas uz Vācijas teritorijā dzimušiem bērniem, kuru vecāki ir trešo valstu pilsoņi, no kuriem vismaz viens tur uzturas likumīgi.

22. Iesniedzējtiesa interpretē šo tiesību normu tādējādi, ka Vācijā trešo valstu pilsoņiem vecākiem dzimuša bērna uzturēšanās ir uzskatāma par likumīgu sešus mēnešus. Pēc šī laikposma šī uzturēšanās ir uzskatāma par likumīgu, kamēr nebeidzas uzturēšanās tiesības vecākam, kura uzturēšanās ir likumīga. Savukārt Vācijas valdībai ir atšķirīgs viedoklis. Lai izlemtu, vai, balstoties uz *AufenthG* 33. pantu, ir pamats uzturēšanās atļauju nepilngadīgajam bērnam izsniegt *ex officio*, lai gan tas faktiski atrodas Vācijā, kur viņš ir nesen dzimis, Vācijas iestādes var pieprasīt bērnam veikt vajadzīgos pasākumus vīzas pieprasīšanai savas pilsonības valstī¹⁹. Izskatot šo pieteikumu, tiks izvērtēta Vācijā dzīvojoša vecāka tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos iespējamā ietekme uz paša prasītāja uzturēšanās tiesībām. Vācijas valdība norādīja, ka tā pirmšķietami nešaubās, ka uz pieteikumu, ko prasītājs pamatlietā iesniegtu Turcijā, iestādes atbildētu labvēlīgi, jo viņa tēva tiesiskā stāvokļa dēļ saskaņā ar EEK un Turcijas asociācijas līgumu un Lēmumu Nr. 1/80 viņam būtu atzīstamas uzturēšanās tiesības.

19 — Ņemot vērā prasītāja pamatlietā dzīves gājumu, Turcija nebūtu uzskatāma par viņa izcelsmes valsti, jo viņš ir dzimis Vācijā un nepārtraukti tur dzīvojis kopš dzimšanas.

23. Lasot *AufenthG* 33. pantu burtiski, Vācijas iestādes var *ex officio* izsniegt uzturēšanās atļauju Vācijā dzimušam bērnam, ja uzturēšanās atļauja ir kādam no viņa vecākiem, kas ir trešās valsts pilsonis. Nav noliedzams, ka šī tiesību norma atstāj plašu rīcības brīvību Vācijas iestādēm izlemt, vai tās izmantos vai neizmantos šo iespēju izsniegt uzturēšanās atļauju *ex officio*. Problemātiski ir tas, ka nav skaidru nosacījumu, ar kādiem šīs iestādes “pēc savas ierosmes izvērtē” konkrēto gadījumu. Tas pats sakāms par faktu, ka uzturēšanās atļaujas izsniegšana bērnam, kas Vācijā piedzimis vecākam, kurš likumīgi uzturas šajā valstī, ir tikai iespējamība. Tādējādi bērnam, kurš atbilst iepriekš minētajām prasībām – dzimšanas vieta, vecāka likumīga uzturēšanās – iestādes šo uzturēšanās atļauju *var* izsniegt, taču tikpat labi tās *var* arīdzt šo izsniegšanu viņam *atteikt*, neesot izskaidrotam nevienam kritērijam.

24. *AufenthG* 33. pantā, kā ārvalstnieku dienests to atgādina apstrīdētajā lēmumā, patiešām ir piešķirta neierobežota rīcības brīvība, pirmkārt, izvērtēt tā piemērošanas jomā ietilpstošu bērna situāciju un, otrkārt, lemt par viņa tiesībām uzturēties Vācijā, kamēr viņš joprojām atrodas Vācijas teritorijā. Šī neierobežotā rīcības brīvība teorētiski var būt noderīga, ja tas nozīmē, ka iestādes var ņemt vērā dažnedažādus aplūkojamo situāciju raksturojošos aspektus. Galu galā Tiesa prasa, lai katrs gadījums tiktu izvērtēts atsevišķi²⁰. Tomēr tas ir jo satraucošāk, ja, kā šajā gadījumā, faktiski nav pieejama nekāda informācija par nosacījumiem, ar kādiem šī rīcības brīvība tiek izmantota. Vācijas valdība, par to iztaujāta Tiesā notikušajā tiesas sēdē, nespēja sniegt informāciju par principiem, uz kuriem – tomēr – būtu jābalstās administrācijas izvērtējumam, lai apliecinātu Tiesai, ka tās rīcības brīvība praksē nepārtop patvaļā. Viss iepriekš minētais galu galā rada kopiespaidu, ka pastāv ļoti plaša rīcības brīvība. Taču šī rīcības brīvība neļauj vajadzīgākajā brīdī ņemt vērā un ievērot Turcijas izcelsmes darba ņēmēju tiesības.

25. Turklāt man ir ļoti grūti saskatīt saikni starp mērķi nodrošināt efektīvu migrācijas plūsmas vadību un sekām, ko rada *AufenthG* 33. panta piemērošana. Proti, sekas tam, ka uzturēšanās atļauja netiek izsniegta *ex officio*, balstoties uz *AufenthG* 33. pantu, ir tādas, ka Vācijā dzimis bērns, kurš tur līdz tam uzturējies kopā ar vismaz vienu no saviem vecākiem, kas arī tur uzturas likumīgi, ir spiests atstāt Vācijas teritoriju un ģimeni, lai dotos uz kādu trešo valsti, kuras pilsonis viņš ir, bet kurā viņš, iespējams, nekad nav dzīvojis, un šajā trešajā valstī iesniegt pieteikumu vīzas saņemšanai. Nespēju saskatīt iemeslus, kāpēc šāda pārvietošanās būtu nepieciešama, ņemot vērā, kā to liecina prasītāja pamatlietā gadījums, ka administrācijas rīcībā jau ir viss vajadzīgais, lai tā varētu lemt par viņa situāciju.

26. Tādējādi Vācijas iestādes, nevēlēdamās – man vēl joprojām neskaidru iemeslu dēļ – piešķirt prasītājam pamatlietā uzturēšanās atļauju *ex officio*, viņam liek doties uz Turciju, lai gan viņš ir dzimis un visu līdzšinējo dzīvi uzturējies Vācijā. Ņemot vērā viņa mazgadīgumu, ir izslēgts, ka viņš ceļotu viens pats²¹. Tā kā viņa māte lūdz patvērumu Vācijā, pastāv liela iespēja – kaut vai tālab, lai saglabātu izredzes uz labvēlīgu pieteikuma izskatīšanu –, ka viņa nevarēs viņu pavadīt. Pat ja viņa viņu pavadītu, viņas laulātajam, kurš ir Turcijas izcelsmes darba ņēmējs, tik un tā tiktu liegta viņas un dēla klātbūtne. Vēl pastāv iespēja, ka kopā ar prasītāju pamatlietā uz Turciju dotos tēvs. Pamatlietā aplūkotajā lēmumā ārvalstnieku dienests norāda, ka nebūtu “nepamatoti” no bērna tēva sagaidīt, ka “viņš ģimenes kopdzīvi ar dēlu turpinās Turcijā”. Tomēr tas, ka bērnam tiek likts atstāt teritoriju, nerunājot jau nemaz par šāda pienākuma acīmredzamo ietekmi uz ģimenes dzīvi, varētu arī tikt interpretēts kā mēģinājums atturēt visus viņa ģimenes locekļus, tostarp to, kurš ir Turcijas izcelsmes darba ņēmējs, iekārtoties uz dzīvi un turpināt uzturēšanos Vācijā.

27. Vai tādējādi var netikt ņemtas vērā arī tiesības, kas Turcijas izcelsmes darba ņēmējiem izriet no EEK un Turcijas asociācijas līguma? Prasītāja pamatlietā ģimenei jaunā ierobežojuma piemērošanas rezultātā radīto seku apraksts ir pietiekams, lai pierādītu, ka šis ierobežojums ir visnotaļ nesamērīgs. Būtiskās neērtības Turcijas izcelsmes darba ņēmējam, kuram ir izvēle turpināt savu algoto darbu un

20 — Skat. spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs, *Dogan* (C-138/13, EU:C:2014:2066, 38. punkts).

21 — Pamatlietā aplūkots tiesiskais regulējums attiecas uz *visiem* 16 gadu vecumu nesasnējušajiem nepilngadīgajiem, liels vairākums no kuriem nespēj vieni pašī pat pārvietoties, kur nu vēl uzsākt administratīvu lietu.

nebūt kopā ar ģimenei vai arī atteikties no minētās darbības – bez garantijas atsākt profesionālu darbību pēc savas (iespējamās) atgriešanās, nekādā gadījumā nebūtu attaisnojamas ar leģitīmu mērķi efektīvāk vadīt migrācijas plūsmu. Jāpaskaidro, kā prasība bērniem, kas Vācijā dzimuši trešo valstu pilsoņiem vecākiem, kuri valstī uzturas likumīgi, izbraukt no Vācijas, lai iesniegtu pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, palīdzētu efektīvāk vadīt šīs plūsmas. Personīgi es nerodu tam izskaidrojumu. Drīzāk prātoju, vai tik šādai vadībai nebūtu vajadzīgs gluži pretējais, proti, mākslīgi un nevajadzīgi neradīt nosacījumus, liekot doties uz trešo valsti bērniem, kuri – jāatgādina – ir dzimuši Vācijā un tur līdz tam likumīgi uzturējušies kopā ar savu ģimeni. Tādējādi šis pēdējais aspekts norāda uz pamatlaietā aplūkotā tiesiskā regulējuma nekonsekvenci.

28. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ uzskatu, ka dalībvalsts tiesību akti, kas pieņemti pēc Lēmuma Nr. 1/80 stāšanās spēkā un kuru piemērošanas rezultātā šis dalībvalsts teritorijā Turcijas izcelsmes darba ņēmēja statusā esošai personai dzimušam bērnam ir jādodas uz trešo valsti, kuras pilsonis viņš ir, lai tur iesniegtu pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, un tā iznākumā minētajam darba ņēmējam būs jāizvēlas vai nu palikt Vācijā un šķirti no bērna turpināt savu saimniecisko darbību, vai arī pavadīt savu bērnu un uz nenoteiktu laiku atteikties no šīs darbības, ir Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā aizliegts jauns ierobežojums.

III – Secinājumi

29. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Efektīvas migrācijas plūsmas vadības mērķis ir primārs vispārējo interešu apsvērums, uz kuru dalībvalsts var atsaukties, lai attaisnotu jaunu ierobežojumu ar Līgumu par asociācijas izveidošanu starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju, kuru 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, un EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, un kurš Kopienas vārdā ir noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK, izveidotās Asociācijas padomes pieņemtā 1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 1/80 par asociācijas attīstīšanu 13. panta izpratnē.

Dalībvalsts tiesību akti, kas ieviesti pēc Lēmuma Nr. 1/80 stāšanās spēkā un kuru piemērošanas rezultātā šis dalībvalsts teritorijā Turcijas izcelsmes darba ņēmēja statusā esošai personai dzimušam bērnam ir jādodas uz trešo valsti, kuras pilsonis viņš ir, lai tur iesniegtu pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, un tā iznākumā minētajam darba ņēmējam būs jāizvēlas vai nu palikt Vācijā un šķirti no bērna turpināt savu saimniecisko darbību, vai arī pavadīt savu bērnu un uz nenoteiktu laiku atteikties no šīs darbības, ir Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā aizliegts jauns ierobežojums.